

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Peregrinis, Et Vagabvndis a quo possint visitari. Cap.
Vigesimvmsecvndvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

DE PEREGRINIS, ET VAGABUNDIS a quo possint visitari.

C A P. VIGESIMVMSECVNDVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **P**eregrinatio potest esse in bonum, & in malum.
- 2 Peregrini per quae signa cognoscantur.
- 3 Peregrini sunt sub protectione ecclesiae.
- 4 Peregrini in qua ecclesia debent accipere sacramenta. Et an possint sepe liri in ecclesia interdicta, nu. 5.
- 6 Peregrini sunt immunes ab impensis bellorum.
- 7 Peregrini tenentur statutis locorum, ubi inveniuntur.
- 8 Peregrini habent priuilegium reuocandi domum.
- 9 Bona peregrinorum ad quem vadat.
- 10 Peregrini non debent de facili admitti ad sacramenta administranda.
- 11 Vagatio est periculosa anime, & conuenitur.
- 12 Vagatio inducit sinistra suspensionem.
- 13 Vagatio prebet causam Apostatandi.
- 14 Vagabundus quis dicatur.
- 15 Religiosus si vagat, dicitur non posse viuere.
- 16 Clericus vagabundus, quando perdat beneficium.
- 17 Clericus quando dicatur vagabundus.
- 18 Clerici vagabundi non admittuntur ad ordines, sine litteris proprii episcopi.
- 19 Conscientiae propriae, quando quis relinquitur.
- 20 Immemor salutis aeternae nemo presumitur.
- 21 Vagabundi delinquentes, an remittendi sint.
- 22 Peregrini, & vagabundi quomodo citentur.
- 23 Vagabundus ubiq. conuenitur.
- 24 Vagantes in curijs sunt odibiles.
- 25 Clerici Ciuitatenses preferuntur extraneis.

Ipsam vero visitationem laicorum in praedictis (vt dictum est) non impedit multorum obiectio; dum de aliena dioecesi se esse afferunt, vt exinde nullius Episcopi correctioni reddantur: namque contra omnes in dioecesi existentes, ciues, peregrinos, aduenas, exteros, & vagabundos episcopus dicitur super in-

tendens, & ad salutem ipsorum inuigilare tenetur. † Potest esse autem peregrinatio in bonum, & in malum; de prima loquitur Apostol. in sua poster. ad Corin. c. 5. *Dum sumus in corpore peregrinamur a Domino: & iterum, Magis peregrinari a corpore, & praesentes esse ad dominum.* & Petr. Apostol. in pri. 2. *Obsecro eos tam-*

tamquam aduenas, & peregrinos ab-
stinere vos a carnalibus desiderijs. Di-
 liget enim Deus tales peregrinos, tri-
 buens eis victum, & vestitum. Deute-
 ron. 10. c. & loquens Moyfi. c. 23. *Pe-*
regrino molestus non eris, & Iesus do-
 minus noster, vt peregrinus sanauit
 incredulitatem discipulorum. Luc. c.
 24. In malum vero frequentius ob in-
 fœlicitatem nostrorum temporum,
 quibus malitia abundauit. arg. l. I. C.
 2 de hæ. instit. † Nec est admittenda
 conclusio dicentium ex carentia do-
 micilij cognosci peregrinos, quod in
 materia est frequentius, sed esset ex
 eorum actionibus, & gestis, & vita
 otiosa, & libera, quam ducunt, licet
 Marc. Ant. Bau. de hæred. inst. §. his,
 quos. Instit. dicat peregrinos cogno-
 sci ad bordonum, & eum refert Ne-
 uiz, in sua Sylu. lib. 2. aducēs illud vul-
 gare. *Al signale si cognoscano le ballie.*
 Ponitur. C. vt nem. lic. fin. Iud. autho.
 l. 1. cum seq. aut item per varia loca
 transeuntes, vt multos decipiant, se-
 cius demonstrantes, de quibus non
 modo circa vitam, & gesta, sed alio
 loco dicimus. † Cum tamen vere pe-
 regrini vadunt ad Urbem, seu ad aliã
 ecclesiam, vt S. Iacobi, cauendum est,
 & procurandum ab episcopis, vt a ne-
 mine offendantur, cum sint sub pro-
 tectione ecclesiæ, & Sedis Apostoli-
 cæ insimul cū suis rebus. c. 1. de cler.
 pereg. & eos offendentes excommu-
 nicati sunt maiori excommunicatione,
 eius absolutione reseruata in lit-
 teris S. D. N. §. 9. & c. si quis romipe-
 tas. 24. quæst. 3. vbi quod sunt immu-
 nes a talleis, & impositionibus. c. in-
 nouamus. de treug. & pac. immo sub
 protectione Regis. dicit Affl. in
 const. in pēnas de sid. mercat. vbi pu-
 niuntur ad duplum peregrinos frau-
 dantes, quod nullibi obseruatur: sed
 4 fraudē fraudi addunt. † Et animabus
 ipsorum prouidendum est ne cœlesti
 fraudentur cibo: sacramenta admini-
 strari debent in ea ecclesia parochia-
 li, ad quã declinauerint, seu in qua re-
 periuntur: & si ad mortem venerint,
 non facta electione sepulturæ ad eã
 ducuntur, vt sepellantur, c. presby-
 ter per Abb. de celebr. Miss. n. 1. cum
 seq. vbi de quæstione continuo oc-
 currente cum ecclesia cathedrali, &
 parochiali, de qua se remittit ad di-
 cta in c. 1. de sepul. & est notandum,
 quia euenit in facto, & fuit magna
 contentio, in multis tamen ecclesijs
 solet esse varia obseruatio, & per pa-
 cta, & conuentiones ad inuicem, quæ
 omnia ad euitandum scandalum to-
 lerari possunt, id tamen præualet (vt
 in hac nostra Sarnensi ecclesia est) vt
 cathedralis, & ipsis omnibus, & in alijs
 præferatur. † Quod iridem fauore ip-
 sorum ampliatur, vt si ad locum ali-
 quem interdictum peruenerint, & ibi
 decesserint, quod sepellantur in ec-
 clesia, & habeant beneficium eccle-
 siasticæ sepulturæ, dando eis sacra-
 mentum penitentia, & extremæ vn-
 ctionis: seruata forma decretalis In-
 noc. iij. sum. Pont. in c. quod in te. de
 poenit. & remis. qua recitata subdit
 tex. in fin. *Et alijs peregrinis potest mi-*
sericorditer indulgeri: cōsideratur. n.
 ipsorum deuotio, & fides in eorū pe-
 regrinatione. Vnde si antequam ad
 locum Iubilei, & ecclesiæ destinatæ
 peruenerint, sint morte præuenti, vel
 post inceptam indulgentiam, sed nō
 completam, ad hunc gaudent, ac si
 opere cōpleuissent, quod de æquita-
 te (& optima rōne) dicit concessū, &
 declara-

declaratū a Papa, gl. in extrau. com.
 Bonif. viij. antiquorum habet. in gl.
 magna, prope fin. de pæn. & remis.
 Nau. de indul. in c. si quis, §. in Leuiti
 co de pæn. dist. 1. not. 19. vbi materiā
 6 tract. † Alio item fulciuntur peregrini
 priuilegio, in quo episcopus eis fa
 uere debet, quod tempore belli excu
 sentur ab operibus seruilibus, & per
 sonalibus, vt nec ad expensas, & alia
 occurrētia astringi possint, sicut mul
 tæ aliæ personæ, de treg. & pac. eo. c.
 innouamus. Alph. Aluar. in Spec. c.
 47. car. 2. in eundo, & redeundo, cum
 sic intelligatur securitas data per eun
 dem tex. c. innouamus vbi late Fel.
 post Abb. arg. eorū, quæ contra vio
 latores securitatis, & salui conductus
 concessi, not. in Conc. Trid. sess. 15. in
 7 fin. & sess. 18. §. quod si. † Id tamen
 obseruandum est ab ipsis peregrinis,
 vt se conformet consuetudinibus,
 & statutis eiusdem loci, vbi reperiu
 tur, ne aliorum sint scandalum. Vn
 de dicit Abb. in c. consiliū, de obseru.
 ieiun. quod licet Cathelani, id est, Ma
 ioricenses in partibus suis ex permis
 sione, possint in die sabbati vesci car
 nibus, non tamen in nostris, & pos
 sunt compelli per episcopum, iuxta
 illud. *Dum fueris Romæ Romano vi
 uito more.* c. illa cum gl. 12. dist. & alia
 gl. cum tex. in c. quæ contra 8. dist.
 Nauar. in Man. c. 13. nu. 5. c. 23. n. 120
 nam ea, quæ longa consuetudine ob
 seruata sunt, non minus, quam ea,
 quæ iure scripta sunt, habentur, l. sed
 ea. ff. de legib. & de ieiunijs ponit
 Sanctus Doctor. 2. 2. quæst. 147. ar. 4.
 & Boer. decis. 260 præsuppono. 1 n.
 3. adducit tex. Leuit. 24. in illis ver
 bis, *Sive illa ciuis, sive peregrinus fue
 rit.* † Possunt etiam ipsi peregrini vti

priuilegio domum reuocandi, cum
 in iudicium deducuntur, quia causa
 peregrinationis iuste transeunt, vel
 Romam, vel aliunde, ob deuotio
 nem arg. decisionis tex. l. consensisse,
 §. legaus, ff. de iudic. per Doct. nisi
 subdit text. ibi contrauerint, seu
 contraxerint. eo. vers. omnes autem;
 Nam sunt, dum peregrinantur in nu
 mero miserabilium personarum Re
 buff. de sent. prouis. ar. 3. gl. fin. lib. 1.
 constit. Franc. expediendo eos omni
 celeritate, vt possint ad proprios redi
 re lares, interim vero debent libera
 hospitari in auct. omnes peregrini. C.
 de com. de success. Sylu. in hoc verb.
 nu. 2. (qui etiam dū sunt per iter con
 solantur inuicem, vel alios conciuēs
 videndo, & facta patrię audientes, de
 quo pulchre inquit Cælius ad Cicer.
 lib. 8. fam. epist. 1. Omnibus peregrina
 tibus gratum est minimariū quoq.
 rerum, quæ domi gerantur, fieri cer
 tuores, quo dicto vtuntur omnes cō
 muniter hodie, qui extra Patriam de
 9 gunt.) † Et signandus est ille tex. ip
 sius auct. omnes peregrini, ab episco
 pis, vt bona peregrinorum decentiū
 per transitum peregrinationis, reser
 uent suis consanguineis, vel in pias
 causas erogent, vt ea bona rapiens,
 aut detinens mortaliter peccet, sub
 dit Sylu. eod. §. & exinde non proce
 dit dictum Cassan. super contuetud.
 Burgun. in rubr. de conf. §. 1. volentis
 Regem succedere in bonis peregrini
 norum decedentium, idem Rebuff. in
 ipsis constit. lib. 2. de litt. nat. glo. 1.
 n. 8. de consuetudine autem sumpta
 ex ipsa auct. in multis locis, non hic
 est tractandum, propter contraria,
 quamuis iurisdictio tribuatur a con
 suetudine l. l. C. de emācip. lib. de ar
 bitr.

bitr. c. dilecti. de for. comp. c. si laicus
 C de diuers. off. l. viros. lib. 1. vel, vt
 10 multi dicunt, voluntariam. † Sed ta-
 mē circa ipsos peregrinos attendere
 debet episcopus, vt si sunt clericis, nō
 facile eos admitat ad sacramēta ad-
 ministranda. c. tuæ fraternitatis de
 cler. peregr. quod in Conc. Tri. con-
 firmatum est, sēs. 23. de refor. c. 16.
 nec institutum est passim admitti ad
 Missas, nisi oculte causā deuotionis.
 Sylu eo §. n. 4. c. presbyteri. 7. q. 1.
 c. nullum. 71. dist. Quod de laicis pe-
 regrinis similiter dicimus, vt ad ma-
 trimonia. contrahenda non facile ad-
 mittantur sēs. 24. eiusd. Conc. de re-
 for. matr. cap. 7. vbi causas assignat
 tex. & modum ponit in futurū tenen-
 11 dum a parochis. † De vagabundis
 autem in malum sonare nomen,
 verbum ipsum se præsert. Vagatio
 enim per se principaliter nocet ani-
 mē, & corpori, & etiam bursæ, di-
 cit glos. not. in extrauagan. execra-
 bilis de præben. in commun. §. 1. po-
 nens versum.

*Petra mutabilis numquā accipiet
 muscum.*

Nisi causā iusta adesset, quia licet
 quando variare. 81. dist. c. valet, quæ
 est personæ, dum alia sit mentis, ha-
 bens quis eam in oratione, vel in Mis-
 sa, si ex proposito, peccatum incurrit
 Sum. in verb. vagatio mentis. quæ tā-
 to peior, cū, & cōcurrat vagatio per-
 sonæ: sed procurāda est quies animi
 per sedationem passionū, quæ proce-
 dit ex ordinatione rationis cum deli-
 beratione, nisi enim hoc fiat, dicit sa-
 12 piens Eccl. c. 1. quod *Stultorum infi-*
nitus est numerus, & peruersi difficile
corriguntur, & risū reputauerint erro-
rem, cap. 2. & Fatuus fatua loquitur

c. legisimus. q. 93. dist. † Inde sem-
 per hæc vagatio personæ, repræhēsi-
 bilis est iudicata, & sinistram induci-
 suspicionem c. quia in tantu de præb.
 quam leuitati animi adscripsit Archi-
 di. per illum tex. in cap. si. de rescr. lib.
 6 cum ex hoc bannitos vagabundos
 iudicemus, quia nō semper habent cer-
 tam habitationem, & vadunt per mū-
 dum peregrinantes Iul. Clar. libro
 quinto, recept. sent. §. fin. quæstio-
 ne 39. versiculo octauo, & iuxta
 illud de terra in terram, de loco in
 locum, de domo in domum, vt pena
 sit adita penę, a iudice vna, a se ipso
 alia, propter maiore corporis affli-
 ctionē, & *Dominus malos male perdet*
& vineam suam locabit alijs agricolis.

14 Matth. cap. 21. † Quare dicimus va-
 gationem de ordine in ordinem apo-
 statandi occasionem præbere: sēs. 14.
 Conc. Tri. de refor. c. 11. & is tam-
 quam apostata puniendus, nisi redeat.
 sēs. 25. eiusd. Conc. de refor. regul.
 c. 19. super quo notandā est decisio
 Innoc. III. Sum. Pont. in c. ex parte de
 tempore. ordin. quando per transitū
 ad aliud nomen, seu ad alium ordinē
 quis fuerit promotus, quod nō suspē-
 ditur, considerando, si publice, vel oc-
 culte, & melius tamquam ad duriorā
 obseruantia, nec clericis peregrinari
 ab ecclesia licet. vide de cler. per &
 tex. c. sacerdos de pœn. dist. 1. nō pro-
 cedit hodie in illa ignominosa pere-
 grinatione. dicit ibi Mart. Nauar. nu.
 171. Cū esset, & sibi, & toti clero de-
 decori. 93. distinct. c. diaconi per Cal.
 14 de vit. & hon. cler. cons. 1. † Ad pro-
 positum ergo, is dicitur vagabundus,
 qui in loco, vbi assiduus esse debet,
 nō inuenitur l. si quis domesticorū.
 C. de dom. & pro gl. in extrau. execra-
 bilis.

bilis Ioan. 22. in verbo vagandi. Bar. in l. l. C. de tyron. in l. quisquis C. de agri. & censit. lib. 11. similis gl. in l. 4. §. ait prætor. ff. de damn. infect. Clar. lib. 5. recept. sent. §. fin. q. 39. Fel. in c. quoniam, §. porro, vt lit. non contest. Marfil. conf. 83. n. 13. & dicit ipse Na uar. in c. placuit nu. 79. de pœnit. dist. 6. Quod vagabundus proprie est, qui nullibi certum habet domicilium per bonam gl. in l. hæres absens. §. prouide, vers. at si quo. ff. de iudic. & cum malum sit vagare, quisq. absq. causa vagans, non est sine peccato, cum sciens id faciat, & pereat in periculo qui amat periculum. Eccl. c. 4. & qui periculo se supponit vitæ renuntiat, l. princeps C. de princ. agent. in reb. 15 lib. 11. † Quæ si in laico repræhensibilis iudicatur, fortius in religioso, quæ vagabundum dicimus non posse viuere extra claustra, sicuti piscem extra aquam, c. vt periculosa, ne cler. vel mon. supra, c. 15. nu. 15. exinde cū experientia id verum esset comper tum, ne etiam a prælatis religiosi extra sua claustra haberentur, præter iuris communis dispositionem, graui lege decreuit Pius V. in suis literis incip. quæcumq. sacrarum 1569. anno 4. Sic de episcopis sine licentia Papæ, & de clericis sine licentia episcoporum peregrinari non valentibus arg. tex. in c. magnæ, vers. cum enim, de voto. Doct. in tit. & c. 1. de cler. pe. 16 regr. Ideo de clerico vagabundo dicimus, quod si post monitiones factas non resipiscit, perdit beneficium 16 q. 1. c. generaliter ex simili lege generaliter, C. de episc. & cler. l. si quis, C. de don & prot. lib. 12. & glo. in citata extrauag. execrabilis, cum nec possit sine licentia episcopi, vt modo

est dictum de conse. dist. 5. c. nō oportet, lo 2. & quod licentia sit petita & obtenta gl. in eo. c. nō oportet, quod forte non procedit in generali indulgentia, eundo ad urbē quolibet 15. an no. in ipsa extrauag. Antiquorum habet Bonif. viij. de pœnit. & remiss. & gl. ibidē, quod petat, & si denegatur, maxime non ex causā, quod sufficit. 17 † Et tunc dicitur clericus vagabundus, cum per absentiam ignoratur, vel viuus, vel mortuus sit, aut si sponte consideratur diu abesse, vt nō solum perdat administrationem ipsius beneficii per prædicta, sed priuetur. 7. q. 1. c. non oportet. & c. seq. Abb. in c. extirpandæ, §. qui vero de præb. & digni. Ad aliud si clericus locum suum, cui in ordinatione ascriptus fuit, derelinquat, interdicit ei episcopus exercitium sacrorum sess. 23. Conc. Trid. de refor. c. 16. §. quod si locum, quod, & obseruandum est a Prælati ne ecclesia reddatur vacua clericis. (Sic de vassallo transeunte ad alium locum, quod possit a domino reuocari in const. regni quisquis, vbi Aff. 18 de trans. ad alien. habit.) † Ex qua tandem ratione institutum est nullum clericum ordinari, nisi a suo episcopo. c. cum nullus de tempor. ordin. nisi proprii episcopi, vbi natus est, literas habeat, quas dimissorias, & approbatorias vocamus, ex multis quos videmus impeditos transmeare ad aliena loca, idq. ex Conc. Tri. confirmatum est ead. sess. & tit. c. 16. §. nullus, vt nec prima tonsura ei confertur possit, ex alio decreto eius. Conc. sess. 14. de refor. c. 2. sed si dicat se ordinatum, cum cautela est procedendum, aut publice, aut secrete. Sy lu. in verb. peregrini. Nam multoties ex qua litatibus

litatibus conuicimus de fide vnus, in
de decretum fuit antiquum Sancto-
rum Patrum, vt dicens se ordinatum
in remotis aliquanto tēpore suspen-
datur; & diligenter probare debet de
actibus, c. 1. de cler. peregr. & nisi cō-
flet per idonea argumenta, in susce-
ptis ordinibus ministrare nō pōt, nec
ad alios ascendere, quousque conuer-
satio eius fuerit probata, c. inter qua-
tuor eod. tit. non semper stando in
credulitate cū facto opus sit, & in eo
probatione, non præsumptione, l. in
bello. §. factæ. ff. de capti. & postlim.
19 † Quippe vbi aliquid oportet scire
pro salute animarum ipsorum, nec
constat relinquimus proprię cōscien-
tiæ, & eorum iuramentis stamus, arg.
c. statuta, in fin. de hæret. lib. 6. per
quod not. dixit Archid. In tribus ali-
quem relinqui proprię conscientię.
Primo quando non debet prohi-
beri, quia potest illud, de quo agitur
facere, aut dimittere, sine peccato, vn
de statur propriæ volūtatī. Secūdo si
timentur scandala propter multitu-
dinem in causa. 4. dist. cap. denique.
Tertio deficiēte iudicio, & ex hoc ex
duplici causa, & per personam, quæ
nequit iudicari. cap. nunc autem. 2. 1.
distin. & propter crimē, quod est
occultum, & inditia nō apparent, c.
consulti, 2. q. 5. & est glo. in cap.
significasti, lo primo, in verb. si ita est,
de homicid. quā insignem dicit Co-
nar. lib. 2. var. resolut. c. 10. in princ.
vers. 3. (& faciunt similia dicta in alia
eadem materia, quando dicitur. Sit
commissum proprię volūtatī, idem
iudicari. quia denotat propriam,
voluntatem absolutam, & liberam,
non regulatam ratione, ex qua
nō petitur redūctio ad arbitriū boni

viri, est bonum dictum Abb. in c. cū
in cūctis. nu. 4. de his, quæ si a maio-
part. c. & quando dicitur, vt procedas
secūdam sensum tuum, libitum tuū,
mentem tuam, secundum cor tuum,
secus de verbis illis, iudicium tuum,
vt visum fuerit, arbitrium tuum, &
in aliis ordinate positis per Felin in
cap. canonum statuta. nu. 51. vsque
ad finem, de constitut.) Sic etiam
stamus dicto alicuius penitentis, & sa-
cramentū Eucharistiæ petentis, si di-
cat se confessum; & absolutum licet
aliter non probet, text est inextru.
inter cunctas. Bened. XI. §. super cō-
fessione autem, de priuil. excipiendo
duos casus, quando sacerdos dicat
eum esse excommunicatum, vel noto-
riē peccatorem S. Doctor, quod lib. 1.
ar. 2. optime Naua. in cap. penul. nu.
85. de penit. dist. 6. quod etiam am-
pliat in c. placuit ead. dist. n. 173. cū
seq. quādo diceret monacho se habe-
re licentiam a suo paracho, & eidē
se esse confessum, quæ dicta in hac
materia, & practicabili sunt consi-
deranda, & est glo. discurrens in clē.
1. in verb. nō habita, de priuil. & ex-
20 ces. priuil. † Et q̄ standū sit in prædi-
ctis propriæ cōscientiæ, adducitur illa
ratio, pro salute animæ, vt quis non
præsumatur immemor salutis suæ. 1.
q. 7. c. sancimus. & glo. in d. clem. fa-
ciunt dicta per Innoc. in c. auditis de
in integ. resti. dixi in fam. sing. in 1. C.
nu. 214. licet Alciat. noster limitet, in
suo casu, de præsumpt. 4. nu. 8. sed in
præsenti, vt memor suæ animæ Deū
diligendo dicit n. canon. Conc. Trid.
sess. 6. de iustific. c. 11. *Qui sunt filii
Dei, Christum diligunt:* Quāuis ēt
plerumq. non omnis, qui moritur
præsumatur sanctus Io. Bap. ex dicto
C c Bald.

Bal. de pac. const. in vers. vassalli; & de ingressis ad nuptias domini, vnus fuit eiectus Matth. cap. 22. *Amice, quomodo hic intraisti, non habens vestem nuptialem?* Neq. omnia gesta imitanda, sed quæ sacra scriptura permittit. August. de vener. sanct. c. 23, neq. omnes, qui dicunt *Domine, Domine aperi nobis, intrabunt in regnum cælorum*. Quia etiam dicitur. *Amen dico vobis, Nescio vos*. Matt. c. 25. vnde Hierony. vè tibi Aristoteli, qui commendaris in mundo, vbi non es, & cruciaris in inferno, vbi semper eris. Sed in facto proposito, quod probandum d. l. in bello, §. facta verum admittitur ad probandum tenores, & qualitates litterarum, si fuit ordinatus, & dicat perdidisse, cap. tuæ fraternitatis, de cler. peregr. c. cum olim de priuil. & rationem differentia a primo, assignat glo. in ead. cle. 1. Quia sacramentum ordinis non solum datur propter se, sed & propter alios, ideo maiori opus est probatione, se-
 21 pter se solum, &c. † Sed vbi vagabundi delinquerint, ex distantia regionū, & varietate regnorum, puniri possunt in loco delicti. C. vbi de crim. ager. oport. enumerando tres casus, lege l. ex communi dicto per gl. ibidem, *Vbi te inuenero, ibi te iudicabo*: ponens quartum casum in vagabundis 3. q. 6. c. 1. tamen etiam remittuntur ad locum delicti ex magis com-
 23 muni opinione, de qua doct. in c. fin. de foro compet. supra, eod. lib. c. 8. c. 17. cap. 20. in quibus locis multa diximus, & quod vagabundi, etiam remittantur ad locum delicti, si remissio petita fuit, firmat optime Couarr. in pract. qq. c. 11. n. 7. remouendo gl.

alleg. in d. leg. I. C. vbi de cri. ag. oport. † Sed dubium stat, quomodo erunt citandi peregrini, & vagabundi. Si loquimur de clerico habente beneficium, sufficit in ecclesia edictum citationis affigi, competenti termino apposito: sin secus, vel sit laicus. dicit Inno. in c. fi. de eo, qui mitt. in poss. esse citandum in domicilio, quod magis frequentabat, vel citandos cognatos, & amicos per proclama, ex quibus non datur postea excusatio ignorantia, cum difficile sit aliter prouidere: posuit Andr. Tiraqu. de vtr. retract. lib. 1. §. 9. gloss. 2. nu. 34. iuxta terminos legis, tunc citandum reum ad domum, cum eius persona reperiri non potest: per Affl. in l. citationis litteræ. 1. not. de lit. citat. & si debet poni hæc citatio per edictum, affigitur, vbi frequentius citandi conuersari solebant. nu. 7. & num. 9. de vagab. Bal. in l. vt perfectus. C. de an. excep. & nota plures casus, quibus citatio per edictum fieri possit, per Fel. in cap. quoniam frequenter, §. porro. vt lit. non contest. & 13. reassumit Rober. Mar. in suo Specu. 6. part. de citat. nu. 84. vsq. ad n. 96. & alios quando per proclama nu. 97. vsq. ad nu. 110. inclusive, & demum, quando per campanam, de hac citatione per edictum, dixi multa supra hoc libro. cap. 5. nu. 1. vide Iul. Clar. lib. 5. recep. sent. q. 31. vers. 39. incip. sed quid si reus.
 † Nec proderit talibus vagabundis non habentibus proprium larem, & petentibus, se ad aliquem certum remitti: nam ex mutatione ipsorum, vbi inueniuntur, conueniri possunt, prædictis modificatis ex eorum instabilitate, ff. quæ in fraud. cred. l. ait prætor, §. si debitorem: ideo vbiq. respondere,

dere, & satisficere debent. ff. de iudic. l. 2. Nam quotiescumq. aliquid fit, aut apponitur ad dilatandū, aut ad iudicium subterfugiendum, iudex debet ex officio providere. Paul. de Cast. in l. properandum. C. de iudic. colum. 2. Cum enim dolose quis se occultat, ne possit citari, potest sine alia citatione iudicari, vel si certum esset, nullam competere defensionem. de primo. Abb. in cap. ex tua, de cler. non resid. de quo Mathesil. sing. 130. nu. 4. de secundo. Card. Alex. in c. cum sit Romana. colum. 2. circa fin. de appellat. notat ipse Marant. ea. part. de 24 citat. nu. 36. cum seq. † Similiter episcopus non incipiat in clericos, vagabundos, & in diuersis curijs versatiles, qui odibiles sunt. In Conc. Rom. celebrato sub Syluestro Papa, cano. 16. & dist. 51. cap. 1. quo vtitur text. Conc. Trid. sess. 6. de reform. ca. 8. ac nihilominus, eo magis de ipsis curialibus, qui Dominis adulantur, de quibus dicit S. Hieron. quod captant alienas hereditates, in c. nonne vobis videtur. 47. dist. causa autem ponitur per Gregor lib. 8. in Registro. literaliter per Gra. 54. dist. c. legem. quod de curia seculari intendimus, non au-

tem de curialibus apud praelatos commorantibus. Namq. habet, & ecclesia curiam suam, probatur, de sent. excom. cap. si quis iudex, lib. 6. & episcopus fiscum habet suum. Doct. in capit. excommunicamus, de hæret. gloss. in cap. quia, de concess. præb. Petr. Foller. in pract. crim. cano. par. 2. cap. 5. tit. de denunt. fact. num. 13. cum seq. † Simile iudicamus respectu ipsorum vagabundorum in collationibus beneficiorum, ut non facile peregrini in ipsis instituatur. c. tenobis, de cler. peregrini magis enim conferat suis clericis Ciuitatensibus, quam exteris, & alienigenis. c. hortamur. 71. distin. de quo multa congerit. Dom. Cei. Lamber. de iur. patron. lib. 1. par. 1. 7. quæst. ar. 24. & supra hoc lib. c. 5. nu. 14. sed procedit quando idoneos habet clericos, nam si de suæ ecclesiæ gremio, beneficium sufficientem clericum assignare non potest, alium approbatum, etiam a suo ordinario ascribat. arg. ea. dist. cap. primatus, & sic fuit conclusum per DD. in quodam publico examine, quod tamen est bene considerandum, &c.

DE LITTERIS CONSERVATORIIS.

CAP. VIGESIMVM TERTIVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **L**ittere conseruatoria, qua sint.
- 2 Conseruatorū officium quod est.
- 3 Conseruator est ad instar delegati.
- 4 Conseruatorios, qui dari possint.
- 5 Actor non trahit reum apud suum conseruato rem.